

Єпископ Віктор Бедь: архиєрейська проповідь у день пам'яті святого великомученика і цілителя Пантелеймона

**✙ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський,
керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією
Православної Церкви України**

м. Ужгород
27 липня 2026 року

Во ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!

Дорогі у Христі всечесні отці, дорогі брати і сестри!

Високодостойні наші українські воїни-захисники!

Сьогодні Свята Православна Церква вшановує пам'ять одного із найулюбленіших святих християнського світу — святого великомученика і цілителя Пантелеймона, який своїм життям поєднав високе професійне служіння лікаря з безмежною любов'ю до Бога і ближнього, а своєю мученицькою смертю засвідчив непохитну вірність Спасителю нашому Ісусу Христу.

Святий Пантелеймон народився наприкінці III століття у місті Нікомидії у Віфінії. При народженні він отримав ім'я Пантолеон (близько 280 р., Нікомедія (історична область Віфінія, давньоримська столиця цієї провінції);

нині це місто Ізміт у Туреччині) – 27.07.305, Нікомедія), що означає «лев у всьому», адже батько бажав бачити сина сильним, мужнім і відважним. Його мати, благочестива християнка Єввула, виховувала сина у любові до Бога, однак рано відійшла до Господа. Після її смерті юнак продовжив навчання, здобув блискучу медичну освіту, став одним із найкращих лікарів свого часу та був запрошений до двору Марка Аврелія Валерія Максиміана Геркулія (Marcus Aurelius Valerius Maximianus Herculus) — римського імператора, який правив у 286–305 роках спільно з Діоклетіаном у межах системи тетрархії.

Але справжнім переломним моментом у його житті стала зустріч із пресвітером Єрмолаєм, який відкрив перед молодим лікарем істину Христового Євангелія. Через віру в Господа Ісуса Христа Пантолеон зрозумів, що справжній лікар лікує не лише людське тіло, а й людську душу.

Саме тоді він отримав нове ім'я — **Пантелеймон**, що означає «всемилостивий». Це ім'я стало відображенням усього його життя.

Він лікував безоплатно кожного, хто потребував допомоги. Не розділяв людей за багатством чи бідністю, за становищем чи походженням. Він не торгував своїм покликанням, а служив людині, бачачи в кожному образ Божий.

Саме тому Господь дарував йому особливу благодать чудесних зцілень.

Але світ, який лежить у злі, нерідко відповідає на добро ненавистю. Його безкорисливість викликала заздрість серед інших лікарів. На святого був зроблений донос імператорові, який уже розпочав жорстокі гоніння на християн.

Перед Пантелеймоном поставили вибір: зректися Христа або прийняти мученицьку смерть. Він не вагався. Жодні катування, жодні погрози, жодна жорстокість не змогли похитнути його віри.

Після численних мук він був усічений мечем 27 липня 305 року, засвідчивши власною кров'ю перемогу віри над страхом, любові над ненавистю, життя над смертю.

Дорогі брати і сестри!

Образ святого Пантелеймона особливо близький кожному поколінню, але сьогодні він набуває для нас особливого значення.

Вже тринадцятий рік — від 2014 до 2026 року — Українська держава і Український народ ведуть надзвичайно важку, виснажливу й жертвну національно-визвольну боротьбу проти московської воєнної агресії Російської Федерації.

Щодня на передовій українські воїни захищають свободу, незалежність і право нашого народу жити на своїй Богом даній землі.

Поруч із ними несуть своє жертвне служіння військові лікарі, медичні сестри, бойові медики, парамедики, санітари, рятувальники та всі медичні працівники, які, часто під обстрілами й ризикуючи власним життям, повертають до життя поранених українських захисників і цивільних людей.

Їхнє служіння є справжнім подвигом милосердя.

Вони, подібно до святого Пантелеймона, покликані нести людям життя, надію і зцілення.

Ми схиляємо голови перед світлою пам'яттю тих українських військових медиків, які віддали власне життя, рятуючи інших.

Їхня жертвність є проявом найвищої євангельської любові, адже Сам Господь сказав:

- ***«Ніхто більшої любові не має над ту, як хто душу свою покладе за друзів своїх» (Ін. 15:13).***

Так само ми з глибокою вдячністю згадуємо всіх українських воїнів, які віддали своє життя за свободу і незалежність України.

Їхній безсмертний подвиг назавжди залишиться в історії нашого народу. Вони стали живим свідченням мужності, честі, вірності військовій присязі та любові до Батьківщини.

Ми віримо, що Господь, Який є Праведним Суддею, прийме їхню жертвність, простить людські немочі та упокоїть їхні душі в оселях праведників, де немає ні болю, ні смутку, ні зітхання, але життя безконечне.

Дорогі співвітчизники!

Святий Пантелеймон навчає нас ще однієї надзвичайно важливої істини.

Лікування людини ніколи не повинно обмежуватися лише тілом. Без духовного здоров'я неможливе повноцінне здоров'я людини. Людина може бути фізично сильною, але духовно спустошеною. Може мати здорове тіло, але хвору душу.

Саме тому Церква завжди говорить про необхідність гармонії між тілесним і духовним життям.

Молитва, покаяння, участь у Святій Євхаристії, милосердя, любов до ближнього, прощення образ і життя за Божими заповідями є найкращими ліками для людської душі. А душа, наповнена Божою благодаттю, нерідко допомагає оздоровленню й самого тіла.

Тому звертаймося сьогодні до святого великомученика і цілителя Пантелеймона з щирою молитвою. Просімо його небесного заступництва за всіх лікарів, медичних працівників, військових медиків, за всіх хворих і поранених.

Просімо Божого благословення для наших українських воїнів, які зі зброєю в руках захищають Україну.

Молімося за звільнення українських полонених, за зцілення поранених, за повернення незаконно депортованих дітей, за всіх постраждалих від війни.

Молімося за перемогу правди над злом, добра над ненавистю, світла над темрявою.

І нехай за молитвами святого великомученика і цілителя Пантелеймона Все милостивий Господь дарує всім нам міцне духовне і тілесне здоров'я, зміцнить український народ у випробуваннях, благословить наших захисників, упокоїть душі полеглих Героїв України, дарує справедливий, безпечний і Богом благословений мир Українській державі та збереже нашу Батьківщину в свободі, незалежності й соборності на багаті і благословенні літа.

Амінь.